

Konflikten i Colombia

- en studie av faktorer i nya krig

Abstract

Det har i Colombia sedan 1960-talet pågått en konflikt mellan regeringen och olika väpnade grupper. Konflikten har visat sig vara svårlöst.

Vi har utgått från Mary Kaldors teori om nya krig för att analysera vilken roll olika faktorer har spelat i konflikten, för att sedan kunna dra slutsatser om de har försvårat en konfliktlösning

De väpnade gruppernas ökade inblandning i narkotikahandeln har lett till att de har kunnat finansiera sin fortsatta krigföring. Konsekvenserna av detta har blivit att de delvis frångått sin ideologiska målsättning, då de tjänar på att upprätthålla konflikten. Vidare har våldet mot civilbefolkningen ökat, till följd av gruppernas nya krigföring där erövring av territorium sker genom folkfördrivning och mord.

Den colombianska regeringens strategier för bekämpning av de väpnade grupperna har förändrats för att svara mot det nya konfliktmönstret. Regeringens strategier har möjliggjorts till följd av den internationella bekämpningen av terrorism. Regeringens säkerhetsstrategi har försvårat lösningen av konflikten, då den genom att stämpla gerillan som terrorister exkluderar dem från den politiska arenan.

Nyckelord: Colombia, nya krig, narkotikahandel, FARC, demobilisering av paramilitär, internationell bekämpning av terrorism

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.2 Problemformulering och syfte.....	1
1.3 Avgränsningar	2
1.4 Teori	2
1.4.1 Nya krig.....	2
1.5 Metod och material.....	3
1.6 Disposition	3
2 Bakgrund – konflikt och aktörer	5
3 Analys	6
3.1 Krigsekonomi	6
3.2 Krigföring och identitetspolitik.....	8
3.2.1 Paramilitära grupper.....	12
3.4 11 september 2001 och internationell bekämpning av terrorism.....	14
4 Slutsatser	17
5 Referenser	21
5.1 Webbplatser.....	21

1 Inledning

Colombia är idag ett av världens mest våldsdrabbade länder. Konflikten i landet har sedan 1960-talet krävt mer än 40 000 liv till följd av det politiska våldet. Både den colombianska regeringen, vänstergerillorna och de högerparamilitära grupperna har begått grova brott mot de mänskliga rättigheterna. Miljontals colombianer har drivits på flykt och år 2008 beräknades det finnas mellan tre och fyra miljoner internflyktingar i landet. (www.sakerhetspolitik.se)

Enligt Mary Kaldor kännetecknas dagens konflikter av en mängd aktörer, hårt drabbade civilbefolkningar, sönderfallande stater och att de olika parterna i konflikten finansierar sin krigföring med illegala medel. Inbördeskriget i Colombia illustrerar på många sätt denna förändrade konfliktbild. Vi ämnar undersöka de faktorer som kan försvåra en lösning i nutida konflikter och detta skall vi göra genom en analys av situationen i Colombia.

I denna vår inledning kommer vi att presentera vår problemformulering och vårt syfte, för att sedan redogöra för avgränsningar av vårt problem. Därefter presenterar vi vårt val av teori och vilken metod och vilket material vi ska använda oss av. Slutligen följer en redogörelse för hur vår uppsats kommer att disponeras.

1.2 Problemformulering och syfte

Vår problemformulering är som följer:

Vilka faktorer har bidragit till att försvåra konfliktlösningen i Colombia mellan regeringen och de väpnade grupperna?

Vårt syfte är att undersöka de faktorer som förekommer i nya krig. Vi vill se vilken roll dessa har spelat i en specifik konflikt för att sedan kunna dra slutsatser om hur de kan ha bidragit till att försvåra en lösning. Vi tror oss ha en föräning om att många av faktorerna inte bara har påverkat konflikten på olika sätt, utan även lett till att försvåra den. Vi har valt att analysera konflikten i Colombia där det i nära 50 år har pågått ett inbördeskrig. Detta väcker frågor om vad det är som har bidragit till att konflikten inte har kunnat lösas. Vi tror att kriget i Colombia har många likheter med andra inbördeskrig i världen och därför anser vi att vår

studie även är relevant såtillvida att man, genom att se den som en del i ett större sammanhang av fallstudier, skulle kunna säga något generellt om vad som kan försvåra en lösning i dagens konflikter.

1.3 Avgränsningar

Vi har avgränsat vår undersökning genom att vi valt att fokusera på vissa av de väpnade grupperna i konflikten, framförallt har vår fokus riktats mot vänstergerillan FARC och alliansen av högermiliser, AUC. Vi kommer vid ett flertal tillfällen att nämna vänstergerillan ELN, men har valt att inte analysera denna gerillagrupp lika ingående, då vi anser att den är mindre och således inte har haft en lika stor betydelse för konfliktutvecklingen. Det finns fler väpnade grupper i Colombia som har verkat tidigare i konflikten, men då vi velat fokusera på stridernas senare skeende, från 60-talet och framåt, har vi valt att analysera FARC och AUC. Dessa grupper är tillsammans med ELN de enda grupperna som är aktiva än idag.

1.4 Teori

Vi har valt att använda oss av Mary Kaldors teori om nya krig. Vi anser att Kaldors teori är ytterst relevant, då den beskriver de faktorer som är utmärkande för de nya krigen och således dagens konflikter. Vi vill inte testa om Kaldors teori om nya krig stämmer in på konflikter idag, utan vårt syfte är att använda hennes teori som hjälpmedel. Vi vill se hur de olika faktorerna som verkar i de nya krigen ter sig i vårt fall, för att sedan kunna analysera situationen och se om faktorerna har lett till att försvåra konfliktlösningen.

Dock har vi även valt att analysera en faktor som inte nämns i Kaldors teori om nya krig. Anledningen till detta är att Mary Kaldor skrev sin teori om nya krig 1999, innan terrorattacken mot USA ägde rum den 11 september 2001. Vi anser att denna faktor kan ha påverkat konfliktlösningen i Colombia, då den har haft oerhört stor betydelse för synen på vad terrorism är och hur terrorism ska bekämpas.

1.4.1 Nya krig

Mary Kaldor beskriver de nya krigens ekonomi, och menar att den inhemska produktionen är låg vilket medför att krigsansträngningarna blir beroende av plundringar och stöd utifrån

(Kaldor, 1999, s.105, s.116-117). Vidare är det enligt Kaldor sällsynt med strider i de nya krigen och mycket av våldet riktas mot civila. Den viktigaste metoden för territoriell kontroll är inte folkligt stöd, utan folkfördrivning och undanröjande av alla tänkbara motståndare (Kaldor, 1999, s.113-114). Hon poängterar även politiken i de nya krigen, vilkas mål är identitetspolitiska till skillnad från de tidigare krigens geopolitiska eller ideologiska mål (Kaldor, s.90). Kaldor menar att statens uppluckrade våldsmonopol har lett till att de nya krigen utgörs av ett flertal stridande förband, både offentliga och privata, statliga och icke-statliga (Kaldor, 1999, s.108).

1.5 Metod och material

Vi har valt att använda oss av ett intensivt undersökningsupplägg, där vi genom en enstaka fallstudie ämnar analysera det problem vi har formulerat. Anledningen till valet av en enstaka fallstudie är att vi genom denna metod kan beskriva flera analysenheter i detalj. Vår undersökning är förklarande, då den svarar på frågan om vad som har påverkat vad, och varför. (Teorell, 2007 s.80, 82)

Vi har i vårt arbete använt oss av sekundärmaterial såsom statsvetenskaplig litteratur, nyhetsartiklar och välrenommerade organisationers hemsidor, som exempelvis Uppsala Conflict Database Program, hemsidan Säkerhetspolitik.se, samt rapporter från International Crisis Group. Dessa organisationers hemsidor uppdateras regelbundet, vilket gör att vi har kunnat finna aktuell information om vårt intresseområde.

1.6 Disposition

Vi har tänkt undersöka problemet genom att först ge en kort bakgrund till anledningarna bakom konflikten i Colombia, samt redogöra för hur de olika stridande parterna har uppkommit. Vi har valt att inte ha någon särskilt lång bakgrund, då vi istället tänker väva in mycket av den väsentliga bakgrundsinformation i analysdelen. Nästa steg i undersökningen kommer att utgöras av en analysdel där vår fallstudie om Colombia kopplas till Mary Kaldors teori. Analysdelen är uppdelad i tre avsnitt, där de två första utgår från de faktorer Kaldor beskriver i sin teori om nya krig. Det tredje avsnittet analyserar ytterligare en faktor, nämligen terrorattacken mot USA den 11 september och den internationella bekämpningen av

terrorism. Vi anser att en analys av denna händelse kan hjälpa oss att besvara den fråga vi har formulerat. Vår uppsats avslutas med en del där vi analyserar vårt problem och redogör för de slutsatser vi har kommit fram till.

2 Bakgrund – konflikt och aktörer

Konflikten i Colombia måste förstås mot bakgrund av en annan våldsamt period i landets historia kallad La Violencia. Konflikten tog sin början 1948 då en vänsterliberal politiker, Jorge Eliécer Gaitán, mördades. Mordet ledde till att det i Bogotá utbröt våldsamt heter som spred sig snabbt över landet. Konflikten stod framför allt mellan de dominerande partierna i Colombia: liberalerna och de konservativa. 1958 upphörde stridigheterna, och de konservativa och liberala partierna gick samman och bildade den Nationella Fronten. De skapade en koalitionsregering, vars politiska system utestängde andra politiska partier. Framför allt drabbades vänsterfalangen, vilket ledde till framväxten av dagens gerillarörelser. (www.sakerhetspolitik.se, www.ucdp.uu.se)

Farc-gerillan har sitt ursprung i de självförsvarsgrupper som bildades på landsbygden på 1950-talet under La Violencia. Den konservativa och liberala regeringen genomförde på 1960-talet en offensiv mot landets självförsvarsgrupper, vilket rättfärdigades som en kampanj mot ett kommunistiskt hot. Mot denna bakgrund omgrupperades i Tolima-regionen i västra Colombia självförsvarsgrupper, som med stöd av kommunistpartiet formade Colombias revolutionära väpnade styrkor, FARC (Fuerzas Armadas Revolucionarias Colombianas). FARC blev officiellt en gerillagrupp 1966, efter att gruppens militära strategi och politiska plan diskuterats på en konferens. FARCs ursprungliga målsättning var att störta den colombianska regeringen, få slut på den amerikanska ”imperialismen” och få till stånd socioekonomiska reformer. (www.sakerhetspolitik.se, www.ucdp.uu.se)

På 1960-talet bildades även en annan vänstergerilla, den Nationella Befrielsearmén, ELN (Ejército de Liberación Nacional), som fick stort inflytande i städerna. ELN bildades av studenter, intellektuella och radikala präster som inspirerats av den kubanska revolutionen. De såg sig som en frihetsrörelse och hade som mål att avsätta den sittande regeringen.

De högerparamilitära grupperna skapades i början på 1980-talet av rika markägare och ”narkotikabossar” som skydd mot gerillagruppernas attacker. De paramilitära grupperna stöttades av lokala politiker och kopplades ofta samman med regeringens operationer för att slå ner gerillauppror. De paramilitära grupperna fick vidare träning och vapen från den colombianska militären. 1997 gick många av de små väpnade grupperna samman och skapade en nationell paramilitär allians, Colombias Förenade Försvarsallians AUC (Autodefensas Unidas de Colombia). (www.sakerhetspolitik.se, www.ucdp.uu.se)

3 Analys

3.1 Krigsekonomi

Mary Kaldor beskriver krigsekonomin under de gamla krigen som ett centraliserat och enväldigt system. Så många människor som möjligt mobiliseras antingen som soldater eller i produktionen av vapen och förnödenheter. De nya krigen krigsekonomi är nästan raka motsatsen. Detta beror enligt Kaldor på att krigen är globaliserade krig. Krigen har nu att göra med statens fragmentisering och decentralisering. Befolkningens deltagande är lågt i de nya krigen på grund av bristen på betalning och de stridande parternas avsaknad av legitimitet. Den inhemska produktionen är liten vilket medför att krigsansträngningarna blir beroende av plundringar och stöd utifrån. Strider är sällsynta och mycket av våldet riktas mot civila. Det är även vanligt att de stridande parterna samarbetar med varandra. (Kaldor, 1999, s.105)

I de nya krigen kollapsar de produktiva verksamheterna vilket innebär att de viktigaste inkomstkällorna istället blir vad Mark Duffield kallar överföring av tillgångar. Med det menas en omfördelning av redan existerande tillgångar och ett ökat stöd utifrån. Den enklaste formen av överföring av tillgångar är rån, plundring, utpressning och kidnappning. Sådant förekommer ofta i nutida krig. Mer sofistikerade inkomstbringande verksamheter är krigsbeskattning, skyddspengar och illegal handel.

Colombia står idag för produktionen av ca 80 procent av världens totala mängd kokain. Pengar från narkotikahandeln har strömmat in i det colombianska samhällets institutioner, såsom polis, beväpnade styrkor, politiska partier och rättssystemet. (Kaldor, 1999, s.3-4)

I Colombia är produktion och försäljning av narkotika den viktigaste inkomstkällan för många av de stridande parterna (Kaldor, 1999, s.116-117). Vänstergerillan FARC har genom sin inblandning i narkotikahandeln till stor del finansierat sin krigföring. FARC beräknas tjäna 200-300 miljoner dollar årligen på narkotikaindustrin. Även de andra väpnade grupperna, AUC och ELN, tjänar stora summor på den illegala industrin. (www.sakerhetspolitik.se)

FARC har i de områden narkotikan produceras tagit på sig rollen av en myndighet parallell med staten. Gerillagrupperna ger de lantbrukare och handelsmän som är inblandade i narkotikaindustrin skydd mot operationer utförda av armén och polisen, samt upprätthåller rättvisa och ordning. FARC får i utbyte mot detta skatter i form av procent på värdet av

narkotikan som produceras och exporteras. Gerillans koppling till narkotikahandeln har förutom de finansiella fördelarna även fört med sig en försäkran om stöd från jordbrukssektorn som är involverad i att odla kokainplantor. (Ortiz, 2002, s.137)

Våldsdåd relaterade till droger har även inverkat på Farc-gerillans sätt att strida. De har tillgripit brutala tillvägagångssätt såsom selektivt dödande av civila, massakrer, tvångsförflyttningar och kidnappningar. (International Crisis Group, ICG, 2005, s.13)

I International Crisis Group:s rapport om Latinamerika från år 2005 står att läsa att de politiska motiven bakom de beväpnade gruppernas kamp inte skulle försvinna även om involveringen i droghandeln upphörde. Rapportens författare anser att de väpnade grupperna utan tvekan är knutna till narkotikahandeln, då en stor del av de pengar som finansierar FARC:s krigföring kommer ifrån droghandeln. Dock har dess betydelse ibland överskattats. FARC:s ledare har fortfarande politiska motiv och drogerna är endast ett medel för att nå ett mål. Rapportens författare menar därför att gerillagrupperna, i sitt förhållande till narkotikaindustrin, inte kan jämföras med drogkartellerna som utan ideologi eftersträvar största möjliga vinst. (ICG, 2005, s.6)

FARCs inblandning i narkotikahandeln har lett till att gerillagruppens diplomati, kontakter med Europa och en del av sympatierna i andra vänstergupper nu tillhör det förflutna. FARC har blivit allt mer isolerade i Colombia och i världen. (ICG, 2005, s.13)

Ytterligare något som Mary Kaldor tar upp i sin teori om nya krig är samarbete mellan de stridande parterna. I Colombia har parternas involvering i droghandeln skapat ovanliga samarbeten. I vissa regioner där både FARC, ELN och AUC vistas har de tvingats till samarbete och uppdelning av arbete. Den viktigaste faktorn är här kontroll över territoriet. Gerillan befinner sig mestadels på landsbygden medan de paramilitära grupperna är etablerade i de modernare och mer utvecklade områdena, vilket leder till en naturlig arbetsfördelning även då parterna påstår att de aldrig skulle kunna samarbeta. Dock går samarbetet lätt om intet när den ena parten tror sig kunna vinna områden från den andra. (ICG, 2005, s.20)

De olika parterna i konflikten finansierar sin krigföring även på andra sätt, sätt som ofta ställer till bekymmer för civilbefolkningen. Den utbredda kriminaliteten utgör ofta ett större problem för allmänheten än vad själva kriget gör. Rån, utpressning och kidnappningar, ofta utförda av gerilla eller milis, hämmar affärslivet. (www.sakerhetspolitik.se)

De väpnade grupperna har sina fästen i regioner som är rika på naturresurser såsom guld, kol, olja eller boskap. I dessa områden kan de idka utpressning mot lokala markägare och handelsmän. (ICG, 2005, s.7)

Enligt president Uribe finns det ingen konflikt i landet utan problemet är drogterrorister som försöker störta en demokratisk stat. I International Crisis Group:s rapport från 2005 står att läsa att Uribe sagt: "If Colombia would not have drugs, it would not have terrorists." Pastrana, Uribes föregångare som president, var även han inne på att kalla upprorsmakarna för drogterrorister, och särskilt önskvärt var det att FARC fick denna icke smickrande etikett i USA och Europa. Detta ägde rum efter det att fredsförhandlingarna mellan regering och gerilla gått om intet. (ICG, 2005, s.21)

Sedan år 2000 har USA gett militärt och ekonomiskt stöd till den colombianska regeringen i ett hjälpprogram kallat "Plan Colombia". Det var Uribes föregångare på presidentposten, Pastrana, och president Bill Clinton som skisserade denna plan med målet att göra slut på drogproduktionen. Det man ville åstadkomma var att få ett slut på droghandel som möjlig finansiering för vänstergerillorna och de paramilitära grupperna och på så sätt få dem att vilja fredsförhandla. De flesta colombianer välkomnar hjälpen från USA även om många skulle önska att det fokuserades mindre på narkotikahandeln. (The Economist, 2003, s.42)

Men varför är USA så engagerade i Colombia? Ungefär 90 % av all kokain som florerar på de amerikanska gatorna har sitt ursprung i Colombia och USA:s regering vill mer än gärna komma åt källan. I Plan Colombia är det tänkt att pengarna ska gå till att bekämpa drogerna och inte till att bekämpa rebellerna, men enligt människorättsgrupper är gränsen där emellan hårfin. Dessa grupper säger även att Colombias rebeller har blivit mål för aktioner från regeringens sida trots att det är de paramilitära grupperna som har varit mest involverade i droghandeln. (www.newsvote.bbc.co.uk 2008/11/11)

3.2 Krigföring och identitetspolitik

Mary Kaldor menar att huvudsyftet med den revolutionära krigföringen var att kontrollera territorium, främst genom att försöka vinna lokalbefolkningens stöd och inte genom att erövra territorium från fientliga styrkor. För revolutionärerna var ideologin central för att vinna politisk kontroll. Det viktigaste målet var stöd och trohet mot den revolutionära tanken, även om rädsla också var ett viktigt element för folkligt stöd. De områdena revolutionärerna kontrollerade låg ofta i avlägsna delar av landet dit de statliga styrkorna hade svårt att nå. Dessa områden bildade viktiga baser från vilka de revolutionära styrkorna kunde använda sig

av strategier som tärde på de statliga styrkornas effektivitet och moral. (Kaldor,1999, s.112-113)

FARC-gerillan skapades på 1960-talet och hade då som politiskt mål att störta den colombianska regeringen, få slut på den amerikanska ”imperialismen” och få till stånd socioekonomiska reformer i landet. Gerillagruppen baserade sin revolutionära doktrin på en marxist-leninistisk ideologi. Den marxistiska ideologin var attraktiv, då den erbjöd en global vision som hjälpte revolutionärerna att utforma en agenda för att locka anhängare, finna en social maktbas och utveckla strategier för att vinna makt. (www.ucdp.uu.se)

Mary Kaldor menar att det för den revolutionära krigföringen var viktigt att undvika öppna konfrontationer då revolutionärerna löpte stor risk att förlora på grund av numerärt och utrustningsmässigt underläge. Den revolutionära krigföringen innebar en decentraliserad, spridd militär aktivitet som lade stor betoning på överraskning och rörlighet. (Kaldor, 1999, s.111-112)

De gerillagrupper som verkade i Latinamerika under kalla kriget (1945-1989), däribland FARC använde sig av revolutionär krigföring. Gerillornas militära strategi kombinerade gerilla- och terroristaktiviteter och jämfört med statens styrkor var de organiserade i små grupper. Det gick dåligt för de väpnade gerillagrupperna då de med få undantag saknade tillgångar till de militära resurser som var nödvändiga för att strategiskt kunna utmana regeringens styrkor. De var i ständigt behov av stöd från utländska stater vad gällde vapen och utbildning. (Ortiz, 2002, s.128-130)

Mary Kaldor anser att de nya krigens krigföring har lånat element från både den revolutionära krigföringen och antigerillakrigföringen. Från den revolutionära krigföringen har den lånat strategin att kontrollera territorium genom politisk kontroll snarare än genom erövringar av territorium från fientliga styrkor. Det är lätt att kontrollera territorium då centralmakten i de flesta fall är väldigt svag och då det ofta är liknande stridande förband och inte regeringar som tävlar om territoriet. (Kaldor, 1999, s.113)

En viktig skillnad mellan de nya krigen och de revolutionära är dock att i de nya krigen försöker parterna vinna politisk kontroll genom lojalitet mot en identitet istället för mot en ideologisk tanke. Kaldor menar att rädslan för opposition, oliktankande eller uppror förstärker kravet på att befolkningen ska vara identitetsmässigt lika. Detta är skälet till att den viktigaste metoden för territoriell kontroll i de nya krigens krigföring inte är folkligt stöd, utan folkfördrivning och undanröjandet av alla tänkbara motståndare. Istället för att skapa en gynnsam miljö för gerillan syftar den nya krigföringen till att skapa en ogynnsam miljö, likt antigerillakrigföringen, för alla den inte kan kontrollera. Den bygger på fortsatt rädsla och

otrygghet och på att föreviga hatet mot motståndaren. Det är därför viktigt att utföra extrema och synliga illdåd. (Kaldor, 1999, s.113-114)

Den colombianska FARC-gerillan har gått från det traditionella beteendemönstret hos de latinamerikanska väpnade grupperna, som karaktäriseras av det Kaldor kallar revolutionär krigföring, till att på många sätt närma sig de nya krigens krigföring. Förändringen har skett till följd av FARC-gerillans anpassning och utnyttjande av de möjligheter som har vuxit fram efter kalla krigets slut. (Ortiz, 2002, 127, 130)

FARC har genom inblandningen i narkotikahandeln lyckats uppnå en status av total självfinansiering. Gerillan är inte längre beroende av utländska regeringar för att kunna fortsätta driva konflikten. (Ortiz, 2002, s.137)

FARC har även uppnått oberoende när det gäller tillgången till militära förråd. Gerillan har utvecklat ett nätverk som innefattar legala och illegala operationer från stater och privata vapenlangare. Gerillan har genom sin koppling till narkotikamaffian fått ökad tillgång till den svarta marknaden med vapen, som drivs parallellt med narkotikamarknaden. (Ortiz, 2002, s.136)

FARC har genomgått en mängd strategiska förändringar som har lett till en ökad militär kapacitet. De strategiska förbättringarna beror på nya innovationer i form av ett förbättrat befäl och kontrollsystem för de stridande marktrupperna. Den utökade kommunikationen har förenklat arbetet med att förflytta, organisera trupperna och bygga upp specialstyrkor. FARC har även fått ökad tillgång till teknisk träning och råd för att göra deras operationer mer sofistikerade. Gerillagruppens relation till andra väpnade grupper och samarbete med stater som är välkända för att sponsra internationell terrorism, har spelat en avgörande roll. (Ortiz, 2002, s. 136, 139)

Högermilisalliansen AUC och vänstergerillan FARC har sedan 1980-talet varit inblandade i en icke-statlig väpnad konflikt. De väpnade grupperna har vid flera tillfällen drabbat samman till följd av AUC:s stöd för regeringens kampanj mot gerillan och i tävlan om andelar i den illegala narkotikaindustrin, och således kontroll över territorium. Några av de mest intensiva stridigheterna mellan grupperna har ägt rum i de rikaste narkotikaproducerande områdena. Dock har det även rapporterats om fredlig samexistens mellan grupperna i vissa områden, då de vill motverka att striderna inverkar negativt på narkotikaindustrin. (www.ucdp.uu.se)

FARC-gerillan har i anknytning till konflikten med regeringen och de paramilitära grupperna även haft civila som måltavlor. Gerillan har attackerat misstänkta anhängare till de paramilitära grupperna, politiska motståndare, journalister, ursprungsbefolkningar och lokala

ledare. FARC:s ensidiga våld mot den colombianska civilbefolkningen har ytterligare förstärkts av deras ökade inblandning, från 80-talet och framåt, i storskaliga kidnappningar och den illegala narkotikaindustrin. Vid flera tillfällen har kidnappningsoffer avrättats till följd av fritagnings- eller flyktförsök. (www.ucdp.uu.se)

Mary Kaldor menar att de nya krigens mål handlar om identitetspolitik till skillnad från de tidigare krigens geopolitiska eller ideologiska mål. Identitetspolitik gör anspråk på makt på grundval av traditionella identitetskriterier såsom nationalitet, stam eller religion. Den tenderar att vara fragmentiserande, bakåtsyftande och exkluderande. Identitetspolitiken hämtar mening från otrygghet, från en återuppväckt rädsla för historiska fiender eller från en känsla av att vara hotad av dem som har en annan identitet. (Kaldor, 1999, s.90)

Kaldor beskriver identitetspolitiken som central för de nya krigens målsättning. Det är dock svårt att analysera hur denna faktor har verkat i konflikten i Colombia, då FARC-gerillans målsättning stämmer bättre överens med de gamla krigens ideologiska strävan. Dock har det skett en förändring där FARC kan sägas ha närmast sig en målsättning som strävar mer efter en nationell identitetspolitik än efter ideologiska mål.

FARC-gerillan har övergett sin strikta marxist-leninistiska ideologi och ersatt den med en mindre fastlåst doktrin, som kallas "Bolivarian". Den inkluderar nationalistiska och kommunistiska idéer, men sidosätter de traditionella ideologiernas ultimata mål att försöka skapa en klassisk socialistisk modell. Gerillagruppen har traditionellt sett statens makt som illegitim, då staten har försvarat den styrande elitens intressen mot majoriteten av befolkningen. Nu har de istället riktat sin kritik mot regeringens oförmåga när det gäller att handskas med landets största problem, social ojämlikhet, våld och publik service. FARC försöker samtidigt alltmer framställa sig själva som ett trovärdigt alternativ till ett bättre styre. (Ortiz, 2002, s.130)

FARC:s strategi att profilera sig som ett alternativ till regeringen tog ett steg framåt genom fredssamtalen med president Pastrana och hans regering 1999. FARC tilldelades ett område stort som Schweiz, vilket hade varit gerillans krav för att inleda fredsförhandlingarna. Men FARC fortsatte att kriga medan de förhandlade fred. De använde sin säkerhetszon till att beväpna sig, hålla gisslan och öka kokainproduktionen. Gerillan trappade upp sina attacker och år 2002 sändes den colombianska militären in i gerillans område med hårda strider som följd. FARC ändrade taktik och började rikta fler terrorangrepp mot städerna för att komma åt den politiska eliten genom bombattentat. (www.sakerhetspolitik.se, www.newsvote.bbc.co.uk 2003/09/19)

Alvaro Uribe blev demokratiskt vald till president 2002 vilket ledde till att de militära insatserna mot vänstergerillan FARC ökade och gerillan började alltmer trängas tillbaka. Under 2008 drabbades FARC av en mängd motgångar. Den colombianska regeringens militär lyckades i ett fritagningsförsök rädda 14 personer som tagits som gisslan, däribland den fransk-colombianska presidentkandidaten Ingrid Betancourt, som hade tillfångatagits under valkampanjen 2002. Vidare dog FARC:s grundare Manuel Maruland i en hjärtattack och två av gerillans högsta befälhavare blev dödade av colombiansk militär. Trots dessa motgångar uppskattas FARC:s medlemmar idag till ca 9 000 och gerillan fortsätter att utföra bombattacker mot civila mål. (www.newsvote.bbc.co.uk 2008/08/27)

3.2.1 Paramilitära grupper

Mary Kaldor menar att statens ”misslyckande”, det vill säga statens urholkade våldsmonopol, har lett till en ökande privatisering av våldet. De nya krigen utmärks av ett flertal stridande förband, både offentliga och privata, och statliga och icke-statliga. Paramilitära grupper är ett exempel på sådana stridande förband. En paramilitär grupp är en självständig väpnad grupp som vanligtvis är centrerad kring en enda ledare. Oftast är det regeringar som upprättat dessa grupper för att skapa distans till mer extrema våldsmanifestationer. De paramilitära grupperna består vanligtvis av överflödiga soldater, unga arbetslösa män på jakt efter en sak att slåss för, levebröd eller äventyr. (Kaldor, 1999, s.108)

Konflikten i Colombia förvärrades på 1980-talet då paramilitära styrkor tog upp kampen mot vänstergerillorna FARC och ELN. Dessa paramilitära högergrupper har genomfört massakrer mot människor de misstänkt vara vänsteranhängare. Miliserna har mördat tusentals människorättsaktivister, fackföreningsledare, bondeledare och journalister. Drabbats har även domare och åklagare som har försökt fälla regeringssoldater eller paramilitärer som har anklagats för grova övergrepp. Även missbrukare, hemlösa, gatubarn, prostituerade och homosexuella har mördats av milisgrupper. (www.sakerhetspolitik.se)

På 1990-talet samlades en rad högermiliser i Colombias förenade självförsvar, AUC (Autodefensas Unidas de Colombia) som under lång tid svarade för det mesta av det colombianska våldet. USA och EU har AUC på sina listor över terroristorganisationer. (www.sakerhetspolitik.se)

I 2000-talets början kom en ny våldsvåg med många civila dödsoffer och kidnappningar. Borgmästare och statstjänstemän i hundratals lämnade sina poster efter att å

ena sidan ha blivit hotade till livet av FARC och å andra sidan blivit lika hotade till livet av AUC. (www.sakerhetspolitik.se)

AUC gick med på eldupphör och avväpning år 2003 om de paramilitära grupperna slapp fängelse och utlämning till USA, och på villkor att de fick behålla en stor del av vad de tjänat genom sina olagliga aktiviteter. President Uribe gick AUC till mötes i en lag om avväpning 2005. ”The Justice and Peace Law” gick ut på att skapa en balans mellan fred och rättvisa då man ville erbjuda alternativa domar för dem som var villiga att lägga ner vapnen och samarbeta med ”Justice department”. Denna lag har kritiserats för att vara alltför tillmötesgående mot AUC och att de många offren för våldet har varit frånvarande i processen. (Gómez Isa, 2008, s.1-2, 4) Lagen har vidare kritiserats för att den inte tar hänsyn till sanningshalten i paramilitärens bekännelser. Detta leder till att många brott sopas under mattan och att förövarna gå fria (Gómez Isa, 2008, s.11).

Människorättsorganisationen Human Rights Watch ansåg att fredsprocessen var ett bedrägeri, att avväpnade soldater ersattes av nya och att AUC- ledarna fortfarande ingick i maffialiknande nätverk. Efter påtryckningar från det internationella samfundet bestämdes det dock att fängelsestraff skulle utdömas (mellan fem och åtta år). (www.sakerhetspolitik.se, Gómez Isa, 2008, s.4)

Vidare har Colombias regering enligt Human Rights Watch hindrat en utredning av händelser där höga officerare anklagats för grova övergrepp. Organisationen har även krävt att alla band mellan regeringsarmén och de paramilitära grupperna bryts. Colombias högsta domstol konstaterade år 2006 att många politiker samarbetat med de paramilitära grupperna, varvid ett flertal parlamentsledamöter greps och utrikesministern avgick. I samband med att AUC skulle avväpnas hade ledarna för organisationen fått löfte om att de skulle slippa bli utlämnade till USA. Då många av ledarna skulle kunna fortsätta sin brottsliga verksamhet inifrån fängelserna ändrade sig regeringen. I maj år 2008 utlämnades ett tiotal AUC-ledare till USA där de skulle åtalas för narkotikabrott och penningtvätt. År 2008 rapporterades att nya högermiliser vuxit fram som sammanlagt hade 10 000 medlemmar. (www.sakerhetspolitik.se)

3.4 11 september 2001 och internationell bekämpning av terrorism

Mary Kaldor skrev sin teori om Nya krig 1999 och hennes tankar är ytterst relevanta än idag. Dock skrev Kaldor sin bok "Nya och Gamla Krig" innan terrorattacken mot USA ägde rum den 11 september 2001. Vi anser att denna händelse har varit av oerhört stor vikt för synen på vad terrorism är och hur terrorism ska bekämpas. Vi menar att den internationella bekämpningen av terrorism i stor grad har påverkat interna konflikter, både gällande tillämpningen av internationella strategier och gällande interventioner till följd av hot mot den globala säkerheten. Vi har därför valt att gå utanför Kaldors teori i avseende att analysera en faktor som kan ha påverkat konfliktlösningen, inte bara i vårt specifika fall utan även generellt för de nya krigen.

Terroristattacken mot USA den 11 september 2001 skakade stora delar av världen och medförde en förändrad syn på terrorism. Attacken visade att terrorism var ett globalt säkerhetshot som inte begränsades av nationsgränser eller lagar. Den visade vidare tydligt på det moderna, demokratiska samhällets sårbarhet. Bekämpning av terrorism sattes i centrum för USA:s nya säkerhetsstrategi och världssamfundet började se terrorism som ett allvarligt hot mot nationell och internationell säkerhet. FN, NATO och EU erkände omedelbart hotet från terrorism och började utveckla nya strategier för bekämpning av terrorism, vilket innebar ett ökat internationellt samarbete. (Crenshaw, 2007, s.67, 77, www.sakerhetspolitik.se)

Terrorattacken den 11 september 2001 och president Bushs globala "krig mot terrorism" har påverkat hur västvärlden uppfattar den interna konflikten i Colombia. Álvaro Uribe, som valdes till Colombias president i april 2002, har försökt få den amerikanska regeringen och grannländerna att se den interna konflikten i Colombia som en del av den internationella kampen mot terrorism. Det amerikanska utrikesdepartementet har sedan tidigare inkluderat både de colombianska gerillagrupperna FARC och ELN och de paramilitära grupperna AUC på dess lista över terroristorganisationer. (Sossai, 2005, s.253)

Colombia har alltid varit nära knutet till USA:s säkerhetspolitik. Under kalla kriget tog de till sig av USA:s anti-kommunistiska politik, senare accepterade de "kriget mot narkotikan" och nu senast har de varit USA:s starkaste regionala allierade i kriget mot terrorismen. (Nieto, 2007, s. 117)

Terrorattacken mot USA den 11 september 2001 och de misslyckade fredsförhandlingarna mellan den colombianska regeringen och FARC-gerillan 2002, ledde till

att försöken till bekämpning av narkotikahandeln riktades om och istället blev en del av det globala ”kriget mot terrorism”. (Nieto, 2007, s. 117)

Den 7 februari 2003 exploderade en bilbomb som dödade 35 människor och skadade 150, utanför en nattklubb i Colombias huvudstad Bogotá. Ingen tog på sig ansvaret för terrordådet, men den colombianska regeringen antydde att attacken hade utförts av FARC-gerillan. Bombdådet i Bogotá drog det internationella samfundets uppmärksamhet till den interna konflikten i Colombia. (Sossai, 2005, s.253)

Terrorattacken mot USA den 11 september 2001 hade lett till att FN börjat fördöma specifika attacker. FN förklarade nu enskilda våldshandlingar i inbördeskrig som hot mot freden. FN fördömde terrorattacken i Bogotá den 7 februari 2003 i säkerhetsrådets resolution 1465 (2003) och kopplade samman den med resolution 1373 (2001). Resolution 1373 stadgade att alla fall av internationell terrorism innebar ett hot mot internationell fred och säkerhet och att det var medlemsstaternas skyldighet att samarbeta för att motverka terrorism. (Sossai, 2005, s.254-257)

Mirko Sossai menar att det inte är troligt att händelsen i Bogotá ensam skulle kunna hota stabiliteten i hela regionen genom att bidra till omedelbara gränsöverskridande effekter. Han menar att det inte finns några bevis på internationella element i konflikten, då både offer och förövare var colombianska. Dock poängterar Sossai att man kan säga att konflikten som helhet har påverkat andra regioner, då det finns bevis för att irreguljära väpnade trupper har använt grannstaters territorium för vapen- och narkotikahandel. Vidare har mängder av colombianska flyktingar korsat gränserna för att söka skydd. (Sossai, 2005, s.257-258)

Sossai anser att anmärkningen om ”hot mot freden” i resolution 1465 kan användas med syfte att möjliggöra en koppling mellan bombattackerna i Bogotá och de internationella terroristhandlingar som går under resolution 1373. Denna koppling är enligt Sossai möjlig, då det under resolution 1373 saknas en tydlig definition av vad internationell terrorism innebär. Han menar att resolutionen på så sätt även kan komma att innefatta våldshandlingar som inte har någon internationell dimension. Resolution 1465 har på olika sätt möjliggjort den colombianska regeringens nya säkerhetsstrategi, vilken bygger på en vision som förnekar existensen av en väpnad konflikt. (Sossai, 2005, s.258)

President Uribe har försökt innefatta den interna konflikten i Colombia i det globala ”kriget mot terrorism”. Uribe har omvandlat de colombianska gerillorna till terrorister och förespråkat interna och regionala initiativ som stöttar denna politik. Uribes säkerhetsstrategi går ut på en militär konfrontation med de grupper som inte vill förhandla på regeringens villkor. Presidenten vill öka statens kontroll över det nationella territoriet, skydda

befolkningen, eliminera narkotikahandeln och upprätthålla ett försvar mot potentiella hot, genom att stärka de militära och polisiära styrkorna. (Sossai, 2005, s.259, Nieto, 2007, s.117)

Sossai anser att den underliggande meningen i resolution 1373 verkar vara att det inte finns några terroristgärningar utan terroristorganisationer. Detta öppnar dörren till ett politiskt utnyttjande av termen ”terrorist”, då individer lätt kan bli anklagade inte för de medel de använder, utan för vilka mål de har och vilka grupper de tillhör. Den colombianska regeringens nya strategier, som innefattar en total militär konfrontation med gerillastyrkorna, är baserade på FARC:s stämpling som terroristgrupp. Sossai anser att staten genom att klassificera gerillan som terrorister minskar dess legitimitet och exkluderar den från den politiska arenan. (Sossai, 2005, s. 260-261, 266)

Sossai anser vidare att resolution 1373 medvetet har tolkats för att ge stöd till en specifik uppfattning om vilka medel som får användas för att bekämpa terrorism. Den colombianska regeringens säkerhetsstrategi sätter etiketter på terroristgrupperna, vilket medför att det inte finns något skydd för terroristerna och det tillåter inget utrymme för förhandling med dem. Terroristhandlingar som begås i väpnade konflikter måste kontrolleras av den humanitära rätten. Dock är detta något som inte tillräckligt tydligt stadgas i resolutionerna om terrorism. (Sossai, 2005, s.262, 266)

4 Slutsatser

Vi har i vår uppsats analyserat hur olika faktorer har verkat i vår konflikt utifrån Kaldors teori om nya krig, detta för att försöka dra slutsatser om vilka faktorer som har lett till att försvåra konfliktlösningen i Colombia.

Vår första faktor innefattar de nya krigens ekonomi. När vi analyserade denna faktors roll i konflikten i Colombia fann vi att de väpnade grupperna, FARC och AUC med hjälp av narkotikahandeln har kunnat finansiera sin fortsatta krigföring. Narkotikahandeln har vidare lett till ökade strider om territorium, då de väpnade grupperna har stridit om de mest lukrativa narkotikaproducerande områdena. Det har även förekommit samarbete mellan de stridande parterna då de har tagit hand om olika delar i produktionskedjan inom narkotikaindustrin. De väpnade grupperna har i sina försök att finansiera sin krigföring riktat sitt våld direkt mot civila genom kidnappningar, rån och utpressning. (ICG, 2005, s.20, www.sakerhetspolitik.se)

Analysen av denna faktor visar att FARC:s inblandning i den illegala industrin har gjort att gerillan delvis har kommit bort från sin ideologiska målsättning. FARC har genom sin inblandning i narkotikaindustrin och sitt ökade våld mot civilbefolkningen även förlorat sitt folkliga stöd och sina internationella sympatier. Gerillan sågs tidigare som en politisk aktör med genuina mål men idag ses den av många som kriminell. (ICG, 2005, s.13)

Regeringen har gett narkotikaindustrin en oerhört viktig roll i konflikten. De anser att om narkotikaindustrin elimineras skulle konflikten upphöra. Ända sedan de väpnade parterna gav sig in i narkotikaverksamheten har regeringen kunnat stämpla dem som kriminella och helt i avsaknad av politiska mål. (ICG, 2005, s.21)

Vi har genom att analysera denna faktor kunnat dra slutsatsen att narkotikaindustrin har utgjort ett stort hinder för en lösning av konflikten i Colombia, då den har finansierat de stridande parternas fortsatta kamp. Vidare har samarbetet mellan de olika parterna gjort konflikten mer komplex och narkotikaindustrins intresser svårare att komma åt. Narkotikahandeln har lett till att de väpnade grupperna delvis har kommit ifrån sin politiska agenda och istället tjänar på att upprätthålla konflikten. Konflikten har försvårats då civilbefolkningen har drabbats allt mer av det våld som har följt i droghandelns fotspår. De väpnade gruppernas inblandning i narkotikahandeln har möjliggjort för staten att pådyvla gerillan etiketten som kriminella helt utan politiska visioner. Detta har gett regeringen möjligheter att exkludera FARC-gerillan från den politiska arenan vilket kan ha försvårat en fredlig lösning. Vi anser att regeringens starka fokus på narkotikaindustrin som avgörande

faktor i konflikten kan leda till att de förbiser andra viktiga faktorer som exempelvis bekämpning av fattigdom och ojämlikhet.

Analysen av den andra faktorn, de nya krigens krigföring, visar att en av anledningarna till att FARC-gerillan har kunnat fortsätta sin kamp mot regeringen så länge är att de har anpassat sig och utnyttjat de möjligheter som har uppkommit av att världen har förändrats. FARC:s övergång från revolutionär krigföring till de nya krigens krigföring har inneburit att erövring av territorium, som tidigare skedde genom politiskt stöd, nu sker i allt större utsträckning genom folkfördrivning och mord. (Kaldor, 1999, s.113-114)

Enligt de nya krigens politiska målsättning, identitetspolitik, som vi analyserar som en del av den andra faktorn, har FARC:s politiska agenda förändrats efter kalla krigets slut. Gerillan har för att göra sin politiska målsättning mer attraktiv valt att frångå sin strikta marxist-leninistiska ideologi och istället fokusera på mindre fastlåsta nationalistiska och kommunistiska idéer. Detta har förändrat gerillans relation till regeringen, då de inte längre kritiserar statens legitimitet utan istället kritiserar dess sätt att handskas med landets problem. (Ortiz, 2002, s.130)

Vi anser att vi efter att ha analyserat denna faktor kan säga att FARC:s förändringar när det gäller krigföring och målsättningar har lett till att försvåra en konfliktlösning. Vi har dock haft svårt att analysera vilken roll identitetspolitiken har haft i konflikten. Vi kan endast spekulera kring om FARC möjligen har övergett sin ideologiska målsättning till förmån för en mer nationell identitetspolitik. Gerillans metoder för att vinna territorium stämmer in på identitetspolitiken men de verkar fortfarande ha en i grund och botten ideologisk målsättning. Det går från vår analys att utläsa att faktorn har påverkat konflikten, men det är svårt att säga om den har försvårat en konfliktlösning.

De paramilitära grupperna stöttades i början av konflikten av lokala politiker och kopplades ofta samman med regeringens operationer för att slå ner gerillauppror. Detta var dock inget som regeringen stoltserade med då de paramilitära grupperna begått grova brott mot de mänskliga rättigheterna. (www.sakerhetspolitik.se, www.ucdp.uu.se)

Statens strategier för att demobilisera de paramilitära grupperna har kritiserats för att vara alltför skonsamma mot gruppernas anhängare, som kommit undan för lätt och inte tilldömts de straff de förtjänat. Under 2008 har det trots demobiliseringen rapporterats att nya högermiliser vuxit fram som nu har åtskilliga medlemmar. (Gómez Isa, 2008, s.1-2, 4)

Vi har utifrån analysen av de paramilitära gruppernas inblandning kunnat dra slutsatsen att den komplicerade relationen mellan regeringen och de paramilitära grupperna har försvårat konfliktlösningen. Det faktum att regeringen har kopplats samman med en grupp

som har begått grova brott mot de mänskliga rättigheterna kan ha minskat förtroendet för regeringens sida i konflikten. Vi anser att demobiliseringen av de paramilitära grupperna inte har försvårat konflikten i sig men den har heller inte löst den underliggande problematiken. Strategin har varken skapat försoning eller rättvisa för befolkningen, som är de som har drabbats värst av konflikten.

Då vi analyserade vilken roll händelsen den 11 september spelat i vår konflikt kom vi fram till att nämnda händelse har lett till en förändrad syn på vad terrorism är och hur terrorism ska bekämpas. Det internationella samfundet har börjat fördöma enskilda terroristhandlingar i inbördeskrig som ”hot mot freden”. Denna förändring har i Colombias fall möjliggjort för President Uribe att försöka koppla den interna konflikten i Colombia till det internationella ”kriget mot terrorism”. Uribe har på så sätt kunnat genomföra en ny säkerhetsstrategi för att bekämpa de väpnade grupperna. Säkerhetsstrategin innebär en total konfrontation med dem som inte vill förhandla på regeringens villkor. (Sossai, 2005, s. 254-259)

Vi har utifrån detta dragit slutsatsen att terrorattacken mot USA den 11 september 2001 har påverkat den interna konflikten i Colombia. Vi är av den uppfattningen att Mirko Sossais resonemang är av stort intresse när det gäller att dra slutsatser om denna faktors betydelse. Vi anser att den nya säkerhetsstrategin har försvårat konflikten då den inte lämnar något utrymme för försoning. Strategin fokuserar inte så mycket på att bekämpa terroristhot, utan istället på att totalt eliminera de paramilitära grupperna och gerillagrupperna. Den colombianska statens säkerhetsstrategi sätter etiketter på gerillan som terrorister vilket leder till att förhandlingar med dem inte tillåts i lika stor utsträckning. Då staten omvandlar gerillorna till terrorister, minskar man samtidigt deras legitimitet och exkluderar dem på så sätt från den politiska arenan. Vi anser att statens säkerhetsstrategi visserligen har minskat våldet men den har inte bidragit till en lösning på konflikten. FARC-gerillan har försvagats men fortsätter sin kamp mot regeringen. (Sossai, 2005, s.259-261)

Sammanfattningsvis kan man säga att det råder ett komplex samspel mellan de faktorer som verkar i de nya krigen, vilket kan försvåra en konfliktlösning. Narkotikahandeln har finansierat de stridande parternas fortsatta kamp. Den har medfört att grupperna överlevt, men har samtidigt gjort att de kommit längre bort från sina politiska mål, då de förlorat sitt folkliga stöd. Denna utveckling har försvårat förhandlingar, då det finns de som tjänar på att upprätthålla konflikten. Samtidigt har denna utveckling i samverkan med den internationella bekämpningen av terrorism lett till att staten har kunnat stämpla de stridande parterna som narkotikaterrorister, vilket utesluter grupperna från den politiska arenan. Staten kan på grund

av det förändrade konfliktmönstret använda sig av nya militära strategier som eliminerar de väpnade grupperna. Konsekvenserna blir att de underliggande konfliktorsakerna inte blir lösta, vilket skulle kunna skapa försoning och rättvisa i ett våldsdrabbat land.

5 Referenser

Redigerad av Crocker, Chester.A, Hampson, Fen Osler, Aall, Pamela, 2007. *Leashing the Dogs of war. Conflict management in a divided world*. Crenshaw, Martha. *Terrorism and global security*. Washington D.C: United States Institute of Peace Press

Kaldor, Mary, 1999. *Nya och Gamla Krig. Organiserat våld under globaliseringens era*. Göteborg: Bokförlaget Daidalos AB

Nieto, Jaime Zuluaga, 2007. "U.S Security Policies and United States- Colombia Relations" Latin American Perspectives, vol. 34, no.1, 112-119

Ortiz, Román D, 2002. "Insurgent Strategies in the Post-Cold War: The Case of the Revolutionary Armed Forces of Colombia", Studies in Conflict & Terrorism, 25: 127-143

Sossai, Mirko, 2005. "The Internal Conflict in Colombia and the Fight against Terrorism". Journal of International Criminal Justice 3, 253-267. Oxford University Press

Teorell Jan, Svensson Torsten, 2007. *Att fråga och att svara. Samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Bokförlaget Liber AB

"The Americas: Plan Colombia—the sequel; Colombia and the United States" 23 augusti 2003. The Economist, vol. 368, s.42

5.1 Webbplatser

BBC NEWS

McDermott, Jeremy, 2008. "Colombia seeks rebels' surrender"
<http://news.bbc.co.uk/go/pr/fr/-/1/hi/world/europe/7582292.stm>

publicerad: 2008/08/27 10:31:42 GMT

"Colombia's most powerful rebels"
<http://news.bbc.co.uk/go/pr/fr/-/1/hi/world/americas/1746777.stm>

publicerad: 2003/09/19 17:21:21 GMT

"Profiles: Colombia's armed groups"
<http://news.bbc.co.uk/go/pr/fr/-/1/hi/world/americas/4528631.stm>

publicerad: 2008/07/03 15:40:02 GMT

"Q&A: Colombia's civil conflict"
<http://news.bbc.co.uk/go/pr/fr/-/1/hi/world/americas/4528631.stm>

publicerad: 2008/11/11 GMT

International Crisis Group

“War and Drugs in Colombia” Latin America report No 11, 2005/01/27

<http://www.crisisgroup.org/home/index.cfm?id=3238&l=1>

PAIS International

Gómez Isa, Felipe. 2008 “Paramilitary Demobilisation in Colombia: Between peace and Justice”.

http://www.fride.org/download/WP57_Colombia_Desmili_ENG_abr08.pdf

Säkerhetspolitik

Bengtsson, Arne och Höglund, Lena, 2008-12-12, ”Colombia- fördjupning”, Utrikespolitiska institutet

http://www.sakerhetspolitik.se/templates/Level2Page_514.aspx

”Terrorism” 2006-03-18

http://www.sakerhetspolitik.se/templates/Level2Page_46.aspx

Uppsala Conflict Database Program (UCDP)

Sökord: Colombia, senast uppdaterad 2008

http://www.pcr.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=35®ionSelect=5-Southern_Americas